

מדינת ישראל

הוועדה לבחינת המדיניות לגבי חלק המדינה המתקבל בעד שימוש של גורמים

פרטיים במשאבי טבע לאומיים

ט"ז באדר א' התשע"ד

16 בפברואר 2014

תק. 43015-2014

חברי הוועדה המשתתפים:

פרופ' איתן ששינסקי	יו"ר הוועדה
ד"ר עדי ברנדר	מנהל אגף מקרו-כלכלה ומדיניות בחטיבת המחקר, ב"י
רו"ח פרידה ישראלי	המשנה לממונה על כלכלה והכנסות מדינה, משרד האוצר
גלית כהן	סמנכ"ל בכירה לתכנון ופיתוח בר קיימא, המשרד להגנ"ס
עו"ד אבי ליכט	המשנה ליועמ"ש לממשלה, משרד המשפטים
עמית לנג	מנכ"ל, משרד הכלכלה
עו"ד רחל בירנבוים	סגנית היועץ המשפטי לרשות, רשות מקרקעי ישראל
יוסי וירצבורג	מנהל מינהל אוצרות טבע, משרד האנרגיה והמים
אהוד אדירי	סגן בכיר לממונה על התקציבים, אגף התקציבים, משרד האוצר

משתתפים:

עדי חכמון	רכזת הוועדה, אגף התקציבים, משרד האוצר
נורדן שלאבנה	פרנטית אנרגיה, אגף התקציבים, משרד האוצר
שמעון כהן	רו"ח, מנהל אגף חשבונאות וכלכלה, מינהל אוצרות טבע, משרד האנרגיה והמים
טל וולפסון	יועץ לכלכלן הראשי, משרד האוצר
יהונתן רוניק	רכז משרדים כלכליים, אגף החשבת הכללית, משרד האוצר
אורן תמיר	עו"ד במחלקה כלכלית-פיסקאלית, משרד המשפטים
ירון גולן	עו"ד, לשכה משפטית, משרד האוצר
צביקה ליבוביץ'	רו"ח, מנהל מחלקת חוקי עידוד, רשות המיסים
שלומי פיליפ	רו"ח, מנהל תחום תכנון ומדיניות, רשות המיסים
ורד טננבוים	רו"ח, מנהלת תחום בכירה לתכנון ומדיניות, רשות המיסים
רועי לוי	יועץ, רשות המיסים
רחל גדסי	רו"ח, מנהלת תחום, רשות המיסים
טל וולפסון	יועץ לכלכלן הראשי, אגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר
רועי אברהמי	עוזר מנכ"לית, משרד האנרגיה והמים
ד"ר ג'ק מינץ	יועץ לוועדה, דיקן ביה"ס למדיניות ציבורית באוניברסיטת קלגרי, קנדה
פיטר מולינס	יועץ במחלקה הפיסקאלית, קרן המטבע הבינלאומית (IMF)
אואנה לוקה	כלכלנית במחלקה הפיסקאלית, קרן המטבע הבינלאומית (IMF)
פרופ' רודריק אגרט	ראש אגף כלכלה ועסקים בבית הספר למכרות, קולורדו

רשמה: גב' נורדן שלאבנה, רפרנטית אנרגיה

ישיבה מס': 11

תאריך הישיבה: 16.02.2014

סיכום דיון הוועדה לבחינת המדיניות לגבי חלק המדינה המתקבל בעד השימוש של גורמים פרטיים

במשאבי טבע לאומיים- ישיבה מס' 11

על סדר היום :

1. פרופ' ששינסקי -

• דברי פתיחה.

2. ד"ר ג'ק מינץ- יועץ לוועדה:

- השפעת מערכת המיסוי על החלטות ההשקעה של החברות (ראה מצגת מצורפת). ד"ר ג'ק מינץ נשכר על ידי הוועדה על מנת לבצע סקירה בין לאומית ולבחון חלופות מיסוי. עבודתו נמצאת כרגע בעיצומה והוא הגיע להציג בפני הוועדה סקירה בינלאומית וכן את ממצאיו הראשוניים באשר למשאבי הטבע בישראל. הוצגו המדיניות אותן מכסה הסקירה ומשאבי הטבע בכל מדינה.
- הוצג גרף ROR (Rate Of Return) לחברות שונות במיוחד באשלג ופוספט.
- המלצה על מבנה מס מבוסס על Cash Flow:
  - הוצגו שיטות שונות לחישוב תמלוגים בגין משאבי טבע.
  - מחוז ססקצ'ואן שבקנדה הוא דוגמה טובה למדיניות מיסוי מסובכת מבוססת רנטה וכמות הפקה במשולב. מערכת המיסוי על משאבים בססקצ'ואן מורכבת ממספר רבדים אשר לכל רובד בסיס מס שונה.
  - התפיסה של מס המחושב לפי ה-Cash Flow היא העובדה שהוא מבוסס רנטה שכוללת את הרווח ממכירות הפרויקט ויש הפחתות שונות (עלויות אריזה, אנרגיה ועוד) אך אין הפחתה של עלויות פחת ומימון.
  - בהתאם למודל ה-Cash Flow המס ייגבה רק לאחר שתזרים המזומנים של החברה חיובי, בלי קשר לשיעורי הרווחיות החשבונאית (בפרויקטים עתירי הון פעמים רבות החברה מתחילה להראות רווחים אך תזרים המזומנים של החברה הוא שלילי).
  - בהרבה פרויקטים ישנן הוצאות גבוהות לפני שרואים רווחים ואז יש בסיס מס Cash Flow שלילי, וההפסד מוחזר בתקופות עתידיות.
- METRR - מדד זה רלוונטי על מנת להבין באיזה מידה מעוותת מערכת המס את החלטות השקעה של הפירמה הממד בודק את השפעת התשלומים של העסק למדינה על החלטת ההשקעה השולית, קרי, עד כמה המשטר הנוכחי יסיט את התוצאה. המדד מבודד את ההשקעה השולית ואת התשלומים למדינה השוליים. המדד מחושב בצורה הבאה - סכום תשלומים על תמלוגים ומסים כאחוז מתשואה חסרת סיכון על ההון (לפני מס + תמלוג) שתהייה נחוצה כדי לכסות את המיסים, התמלוגים ועלויות המימון של הון (עם חוב והון עצמי). נקודות חשובות שהוצגו על ידי ד"ר מינץ:

- המדד לא מציג מה חלק הממשלה ברווחי החברות המפיקות.
- חשוב לציין שכאשר פירמה משלמת מס הכנסה אפקטיבי נמוך מזה הסטטוטורי זה בא לידי ביטוי במדד.
- מדד ה- METRR- במצגת הוצגו ניתוחים של שינויים במערכת המס של תעשיית המכרות לפי תמלוגים של 5% ו-10% בהשוואה בין מדינות, ניתן לראות בבירור שכאשר יש מדינה כמו ארה"ב לדוגמה בה התמלוג אמנם נמוך, יש לו השפעה קטנה על החלטות ההשקעה של הפירמה, אך מס החברות, מאוד גבוה, ולכן החברה רואה מול עיניה את כלל המערכת ולא רק את התמלוג הייחודי למשאב שהיא מפיקה. במצגת ניתן לראות את השפעת התמלוג על המדד ואת השפעת התמלוג יחד עם מס ההכנסה.
- התקיים דיון בוועדה על יתרונות וחסרונות המדד.
- התקיים דיון בהשפעת מדיניות המס על החלטות ההשקעה של החברה ועל הרלוונטיות להשפעה זו בישראל כיום, הועלתה השאלה, מה קורה כאשר מדובר במקרה הקיים, כשהשקעות הפיתוח כבר כוסו. הוסבר כי גם במקרה שכזה, על מודל המיסוי להכין מנגנון אשר יתמרץ השקעות חדשות ובמידה ומדובר במודל מס מסוג CASF FLOW, אין הכרח שהוא יכיר בהשקעות העבר לאור העובדה שהמס מוחל רק מעתה ואילך. חברי הוועדה דנו במורכבות סוגיית ההכרה בנכסי העבר בהתאם למודל ה-Cash-Flow.
- מס רווחי יתר מעוות בצורה הנמוכה ביותר את החלטות ההשקעה של הפרימה שכן במידה וההשקעה השולית מבטיחה שיעור תשואה נורמטיבי תחרותי אזי מס זה לא ישפיע על החלטת ההשקעה השולית של הפירמה מאחר והוא מוחלט על כל תשואה שמעל אותה תשואה נורמטיבית.